

Sygn. akt V AGz 681/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Zofia Kołaczyk

Sędziowie: SA Wiesława Namirska

SA Grzegorz Stojek (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2018 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. K.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w C.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia obowiązanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 2 sierpnia 2018 r., sygn. akt XIII GCo 65/18,

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalić wniosek;
2. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu sprawę w instancji.

SSA Wiesława Namirska SSA Zofia Kołaczyk SSA Grzegorz Stojek

Sygn. akt V AGz 681/18

UZASADNIENIE

Rozpoznając zażalenie obowiązanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach, którym udzielono zabezpieczenia roszczenia o stwierdzenie nieważności uchwał nr (...), (...) i (...) oraz o stwierdzenie nieważności, ewentualnie uchylenie uchwały nr (...), które nadzwyczajne walne zgromadzenie obowiązanej podjęło w dniu 11 lipca 2018 r. przez wstrzymanie wykonalności tych uchwał, Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Do wniosku o udzielenie zabezpieczenia uprawniony dołączył:

- 1) protokół nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy obowiązanej, które odbyło się 11 lipca 2018 r. (z listą obecności), na którym podjęte zostały uchwały, a wśród nich te cztery, o które chodzi w sprawie;

2) prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z 14 grudnia 2017 r., sygn. akt X GRp 10/17, którym zatwierdzono układ, zawierający między innymi konwersję wierzytelności (w tym przysługującą uprawnionemu) na akcje obowiązanej w liczbie 21.854.094 o wartości nominalnej wynoszącej 1 zł, łącznie 21.854.094 zł, w tym 968.001 akcji dla uprawnionego, których łączna wartość nominalna wynosi 968.001 zł;

3) skargę na orzeczenie referendarza Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z 6 czerwca 2018 r., sygn. akt KRS/14782/18/393, o wpisie do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (nr (...)) podwyższenia kapitału obowiązanej z kwoty 32.876.695 zł do 54.730.789 zł w drodze utworzenia 21.854.094 akcji na okaziciela serii (...);

4) informację o ogólnej liczbie akcji obowiązanej;

5) korespondencję stron.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wyjaśnił, że uprawniony – dołączając do wniosku wskazane powyżej dokumenty – uprawdopodobnił roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwał nr (...), (...) i (...) o powołaniu określonych w nich osób fizycznych w skład rady nadzorczej obowiązanej, które nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy obowiązanej podjęło w dniu 11 lipca 2018 r. oraz roszczenie o stwierdzenie nieważności, ewentualnie o uchylenie uchwały nr (...) podjętej w tym samym dniu przez nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy obowiązanej, której przedmiotem jest między innymi podwyższenie kapitału obowiązanej o kwotę 15.269.211 zł, to jest do wysokości 70.000.000 zł i wyłączenie prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy. Uprawdopodobnił bowiem przesłanki z art. 422 § 2, art. 424 i art. 425 § 2 k.s.h. Sąd Okręgowy uznał też, że uprawniony uprawdopodobnił interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Gdyby bowiem sąd rejestrowy podzielił argumentację uprawnionego o nieprawidłowości wpisu podwyższenia kapitału na podstawie postanowienia o zatwierdzeniu układu, okazałoby się, że podmioty głosujące w dniu 11 lipca 2018 r. podczas posiedzenia nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy nie były do tego uprawnione. Tym samym wykonanie uchwał, o które chodzi, jak uznał Sąd Okręgowy, może doprowadzić do negatywnych skutków dla samej obowiązanej i jej akcjonariuszy, w tym uprawnionego.

Przepis art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (tekst jednolity w Dz. U. z 2017 r. poz. 1508 z późn. zm.; dalej: pr. restr.) stanowi, że prawomocne postanowienie o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach. Z kolei w art. 169 ust. 3 pr. restr. mowa jest o tym, że jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, prawomocnie zatwierdzony układ zastępuje określone w kodeksie spółek handlowych czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego, przystąpieniem do spółki, objęciem udziałów lub akcji oraz wniesieniem wkładu. Stosownie zaś do art. 169 ust. 4 pr. restr. odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki do Krajowego Rejestru Sądowego.

Stosownie do art. 441 § 1 4 k.s.h. wpis dotyczący podwyższenia kapitału jest jedną z czynności związanych z podwyższeniem kapitału, gdyż ma charakter konstytutywny. Natomiast z wcześniej przytoczonego art. 169 ust. 3 pr. restr. wynika, że w razie podwyższenia kapitału w następstwie restrukturyzacji zobowiązań dłużnika przez konwersję wierzytelności na akcje układ zatwierdzony prawomocnym postanowieniem zastępuje określone w kodeksie spółek handlowych czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego. Ponieważ skutek materialnoprawny podwyższenia kapitału, stanowiący o wykonaniu układu, następuje z mocy prawomocnego orzeczenia zatwierdzającego układ, przepis art. 169 ust. 4 pr. restr. stanowi, że skutek prawny podwyższenia kapitału zakładowego następuje z momentem prawomocności postanowienia zatwierdzającego układ. Oznacza to, że prawo restrukturyzacyjne zmienia zasadę prawa spółek, zgodnie z którą wpis podwyższenia kapitału do rejestru przedsiębiorców ma charakter konstytutywny. Na gruncie prawa restrukturyzacyjnego taki wpis wyłącznie ujawnia materialnoprawne konsekwencje układu. W doktrynie podkreślono, że skoro skutek materialnoprawny wyprzedza wpis podwyższenia kapitału w następstwie konwersji wierzytelności na akcje, tym samym prawa akcyjne powstają z momentem prawomocności postanowienia zatwierdzającego układ. Nie sposób więc w uprawdopodobnionych

okolicznościach sprawy odmówić podmiotom uczestniczącym w dniu 11 lipca 2018 r. w nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu akcjonariuszy obowiązanej uprawnienia do wykonywania praw z akcji powstałych w efekcie konwersji ich wierzytelności względem obowiązanej na jej akcje.

Postępowanie o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o stwierdzenie nieważności uchwał walnego zgromadzenia akcjonariuszy spółki akcyjnej, ewentualnie o uchylenie takiej uchwały nie zostało przewidziane przez ustawodawcę jako środek kontroli postanowienia o zatwierdzeniu układu, na które służy zażalenie w postępowaniu restrukturyzacyjnym (art. 165 ust. 7 pr. restr.). Tymczasem argumentacja uprawnionego w zakresie nieważności uchwał zasadza się na twierdzeniu o wadzie układu zatwierdzonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z 14 grudnia 2017 r., sygn. akt X GRp 10/17, jako że mającym być pozbawionym stwierdzenia, czy nowe akcje są akcjami imiennymi czy na okaziciela, a przez to na wątpliwościach w przedmiocie możliwości wykonywania z nich praw akcyjnych.

Podsumowując ten wątek, uprawniony – wbrew stanowisku Sądu Okręgowego – nie uprawdopodobnił roszczenia o stwierdzenie nieważności wskazanych wcześniej czterech uchwał, jako że nie uprawdopodobnił sprzeczności z ustawą tychże uchwał (art. 425 § 1 k.s.h.).

Uprawniony nie uprawdopodobnił także roszczenia o uchylenie uchwały nr (...), o którą chodzi w sprawie, gdyż nie uprawdopodobnił, że jest sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godzi w interes spółki lub ma na celu pokrzywdzenie go (art. 422 § 1 k.s.h.). Uprawniony ograniczył się w tej kwestii do dwóch twierdzeń. Po pierwsze, że podejmując tę uchwałę nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy obowiązanej naruszyło dobre obyczaje i skrzywdziło go, jako akcjonariusza. Motywował to stanowisko argumentem, że w korespondencji z nim obowiązana nie podjęła próby rzeczowego wyjaśnienia zagadnienia prawidłowości emisji akcji serii (...) (w wyniku konwersji wierzytelności na akcje), zaś uchwała nr (...) wyłączyła prawo poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w tym uprawnionego. Jego zdaniem, w ten sposób uchwała „zmierza do rozwodnienia kapitału zakładowego, co prowadziło będzie do negatywnych skutków dla ewentualnego późniejszego zdematerializowania i dopuszczenia akcji do obrotu”, a to „negatywnie rzutować będzie na pozycję Uprawnionego jako akcjonariusza i wycenę akcji”. Po drugie, uprawniony podniósł, że uchwała nr (...) naruszy interes obowiązanej, jeżeli sąd rejestrowy podzieli jego stanowisko o wadliwości procedury podwyższania kapitału zakładowego w ramach konwersji wierzytelności na akcje. Na temat argumentu wskazanego w ostatnim zdaniu wyżej była już mowa, przez co powtarzanie wyводу w tym przedmiocie jest zbędne, gdyż wystarczające jest odwołanie się do niego także i w tej kwestii. Jeżeli chodzi o wyjaśnienie przez obowiązaną zagadnienia prawidłowości emisji akcji serii (...), obowiązana w obszernym piśmie z dnia 9 lipca 2018 r. do uprawnionego przedstawiła swe stanowisko w tym przedmiocie, podnosząc prawomocność postanowienia o zatwierdzeniu układu i z mocy prawa wynikający z tego faktu skutek prawny w postaci podwyższenia kapitału. Nie sposób więc zgodzić się, z tym, że w przytoczonych okolicznościach uprawdopodobnione zostało przez uprawnionego występowanie przesłanek z art. 422 § 1 k.s.h., koniecznych do uchylenia uchwały. Trudno mówić o jej sprzeczności z zasadami uczciwości kupieckiej, skoro w kwestii wykonywania praw z akcji w następstwie podwyższenia kapitału wskutek konwersji wierzytelności na akcje obowiązana odwołała się do przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Tymczasem sprzeczność uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy z dobrymi obyczajami współwystępować ma albo z godzeniem w interes spółki akcyjnej, albo z celem w postaci pokrzywdzenia akcjonariusza, jako przesłankami uchylenia uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy na podstawie art. 422 § 1 k.s.h.

Reasumując, uprawniony nie uprawdopodobnił wskazanego wcześniej roszczenia.

Już to uniemożliwia uwzględnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Stosownie do art. 730¹ § 1 k.p.c. skuteczność takiego wniosku uzależniona jest przecież od współwystępowania obu przesłanek wskazanych w tym przepisie, to jest uprawdopodobnienia roszczenia i uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, który definiowany jest w art. 730¹ § 2 k.p.c. W tej sytuacji zbędne jest analizowanie występowania przesłanki zabezpieczenia roszczenia w postaci uprawdopodobnienia interesu prawnego w jego udzieleniu, gdyż wynik rozważań w tym przedmiocie nie żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Podsumowując, zaskarżone postanowienie podlega zmianie przez oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia (art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c.).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego nastąpić może jedynie w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji, w której zgłoszone zostało roszczenie objęte oddalonym wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia (art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.), zainicjowane pozwem wniesionym przez uprawnionego (k. 153).

SSA Wiesława Namirska SSA Zofia Kołaczyk SSA Grzegorz Stojek